

1

Мені абсолютно не цікаво проводити час із дівчатами. Їхні теревені — повна нудьга. Мені реально байдуже, який у неї пес, які ніжні глибокі очі в її бойфренда, і справді начхати, що в косметичних магазинах з'явився американський бальзам для губ у круглястих баночках.

Дівчата обговорюють по колу одне й те саме. Що в гімназії, що в універі — однаковий треш. У дівчат існує потреба вразити інших своєю винятковістю, і через це вони постійно випендрюються одна перед одною. Так, ніби життя — одне велике змагання. Конкурс краси й інтелігентності, де відбуваються постійні батли на кшталт: хто краще провів вечір, хто більше подобається хлопцям і з ким вони хочуть зустрічатися.

Крістіна у багатьох моментах така сама. Та оскільки ми знайомі ще з гімназії, вона стала однією з небагатьох

дівчат, з якими я могла комунікувати. У неї рожеве волосся, а у вільний час Крістіна активно відстоювала рух, котрий намагається довести, що танець на пілоні — шляхетний вид спорту. Поряд із цим вона займалася винайденням ліків від раку. Більшість часу Крістіна просиджувала в лабораторії над своїми дослідженнями, котрі тримала у великій таємниці. То немає чого дивуватись, коли щовечора вона робить викрутаси на пілоні догори дригом.

Крістіна — досить екстравагантна дівчина. Хлопцям вона подобається, але її різкість та інтелект через деякий час врешті відлякують залицяльників. Ніхто реально не очікує, що дівчина з рожевим волоссям замість вечорами переглядати фільми зі своїм хлопцем обирає розв'язувати хімічні рівняння. Інколи я запитую себе: «Чому вона не може знайти собі нікого нормального?». Найімовірніше, вона сама навіть не уявляє, яким має бути той «нормальний». У цьому частково винен її тато, котрий звалив на Шрі-Ланку, коли їй було п'ятнадцять. Крістіні в перехідному віці тоді реально не вистачало нормального чоловічого прикладу.

Тато Крістіни став буддистським монахом на Шрі-Ланці, а це далеко не ідеальний приклад маскулінності для дівчини в пубертаті. Іноді він з'являється в її снах, коли хоче попросити про якусь послугу чи привітати з днем народження. Мобільного зв'язку з ним немає. Крістіна, звичайно, дуже злиться на свого старого. Це, звісно, краще, ніж якби він після розлучення скоїв самогубство. Проте вона все одно була ображена на нього. У формулярі на отримання стипендії чи в якихось інших документах у рядку про місце роботи батька вона з важкістю пише: «Буддистський монах».

Коли Прагою прогулюються так звані кришнаїти, Крістіна з відразою переходить на другий бік вулиці. Найбільше її бісить, коли якийсь самозванець у жовтому халаті на площі Республіки чи на Іпаку* намагається втулити псевдонакові книжки про кармічні цикли та інші дурощі.

— Дівчино, — звертається він до неї. — Ви схожі на людину з відкритими думками.

Крістіна зупиняється на хвилину й проколює його ненависним поглядом. Проте чоловіка це не зупиняє і він далі силує її купити книжку.

— Ви знаєте, що таке карма?

— Так, у мене стоїть одна у ванній кімнаті**, — відрізає Крістіна й намагається утекти. Проте монах пришивдшує крок: «Я б з радістю розповів децю про ваше життя. Не тільки про сучасне, а й про попередні та про майбутні. Вас це точно зацікавить. Тут є така книга...».

— Мене не цікавить, я вже достатньо про все це знаю.

— Але ж це про життя...

Крістіна ледь не вибухає і просто спопеляє чоловіка поглядом.

— Послухайте, мене це дійсно не цікавить!

— Але мало б цікавити!

Тепер Крістіна по-справжньому злиться.

— Слухайте сюди, невдахо! Мій батько — справжній монах у монастирі Ведува у Коггалі на півдні Шрі-Ланки! Якщо вам це, звісно, про щось говорить. І коли я захочу дізнатися більше про свою карму, то спитаю в нього!

* *Ірак* — народна назва площі І. П. Павлова в Празі.

** «Карма» — чеською означає газова колонка для нагрівання води.

назвою рейкі. Той курс, на який я ходила, вела одна пані Новакова у своїй квартирі панельного будинку. Це були реально містичні враження. Ти би бачила тих лузерів, що поприходили туди: збанкрутілий підприємець, домогосподарка з чотирма дітьми, продавчиня з кіоску і ми з мамою. Всі очікували, що після обряду ініціації життя дивом налагодиться і в кожного відразу з'являться здібності ясновидіння. Для обрядів пані Новакова мала відведену цілу кімнату, котра трохи нагадувала мамину віщувальню. На одній стіні висів образ Ісуса, на другій — Будди, а на третій — якийсь африканський божок. Ми мали сісти під тією стіною, яка була нам духовно ближчою. Потім, сидючи з заплющеними очима, пані Новакова дудніла на нас з якогось рогу, котрий нібито наповнює життєдайною енергією.

— І що, ти реально відтоді маєш здібності ясновидіння?

— Відтоді я зрозуміла лишень, наскільки це все отупляє людей.

— От бачиш, принаймні для чогось тобі це згодилося.

4

Мої батьки все ще разом. Я, мабуть, єдина дитина у всій околиці, старі якої ще не розлучилися. Перша хвиля розлучень спіткала наше покоління десь у другому класі. Одного разу моя сестра, котра ще ходила тоді в садочок, малюючи на вихідних за обіднім столом, раптом запитала: «Тату, коли ви з мамою розлучитесь?».

— Що ти таке кажеш, пташечко, чому б ми мали розлучитися?

— Я просто питаюся, бо батьки всіх вже розлучилися, тільки ви з мамою ще ні. Тому хочу знати, коли це станеться, — говорила сестра, продовжуючи незворушно малювати.

Вона думала, що розлучення — звичайна частина сімейного життя, і почувалася поряд з іншими дітьми трохи неповноцінною через те, що наші батьки все ще були разом. Вони не сварилися, не влаштовували сцен і жили разом в одному будинку. Сестра не могла збагнути, чому батьки Анетки, Майди та Карла все це вже давно пройшли, а наші ще ніяк.

У тому, що вони не розійшлися, основною була заслуга мами. Вона досконало володіла вмлістю терпіння, котрої спеціально навчалися жінки в Японії ще в минулому столітті.

Хоча, на мою думку, це не зовсім правильно, коли жінка повинна все стерпіти. Однак саме це вміння мами допомогло зберегти її стосунки з батьком.

Мій батько, хоч і не був буддистським монахом на Шрі-Ланці, останнім часом вів майже чернечий спосіб життя: постійно замикався у своєму кабінеті й вилазив звідти тільки на вечерю. У мене складалося враження, що його взагалі не цікавить, що відбувається навколо. На мою писанину, наприклад, йому було абсолютно начхати. Ще декілька років тому він хоча б цікавився, що я читаю, або просив прочитати уривок з того, що пишу. Проте останнім часом він нічого мене не питав. Його навіть не цікавило, як у мами справи на роботі чи як у сестри йде навчання у школі. Він постійно працював та читав, і йому просто вже не вистачало енергії на нас. Спостерігати за ним було досить сумно, проте це все ж краще, ніж якби він був на Шрі-Ланці.

Мама підтримувала моє захоплення писанням. Вона часто повторювала: «Мені найбільше сподобалося, як ти писала про нашу бабусю. Чому знову не напишеш щось про неї?». Та я гадаю, що автор має постійно розвиватися. Тим паче про бабусю уже стільки написано, що про ще одну чеська література явно не потребує*.

5

Мою другу подругу звати Мачіко Кавакамі**, вона з Йокогами***.

— Мене звати Мачіко. Я люблю їсти краватки.

— Що? — не доганяю я.

— Мошські краватки, які живе у морі, — пояснює вона. Я примружую очі й намагаюся зрозуміти.

— Ти маєш на увазі морські краватки?

— Так, краватки, я переплутала. Мені вже по горло, — Мачіко показує, що вона стомлена.

На відміну від Крістіни, на перший погляд, вона здавалася непомітною. Мачіко була не галасливою і настільки тендітною, що будь-якої миті її могло віднести вітром. Тільки після ближчого знайомства й посиденьок у барі реально розумієш, наскільки вона відрізняється від тих стереотипних японок, котрі замовляють гарячий шоколад, пошепки розмовляють і сміються, прикриваючи рота.

* «Бабуся» (чеськ. *Babicka*) — твір, написаний чеською письменницею Боженою Немцовой 1855 року. Класика чеської літератури.

** Усі японські імена та назви подано згідно транскрипції Олександра Коваленка (прим. наук. ред.).

*** Йокогама — місто в Японії, у префектурі Канагава.

Мачіко Кавакамі шкільні роки просиділа у репетиційці зі своїм рок-гуртом. Прогулювати школу в Японії просто неприпустимо, проте Мачіко це завжди якось сходило з рук. Мабуть, це тому, що вона ходила до християнського ліцею, де завжди все прощалося. Її однокласниця одного разу підпалила бібліотеку, і навіть це їй пробачили. Я б таке не простила нікому.

Мачіко була такою гарною, що всі корейки після пластичних операцій блідли від заздрощів і питали, де вона зробила такі очі та скільки їй це коштувало. Це досить парадоксально, що більшість азіаток хочуть мати європейські очі. Я ж колись мало би життя не віддала, аби мати хоч трохи розкосіші очі.

Мачіко грає на контрабасі, вчиться у музичній академії і вивчає чеську тому, що хоче тут жити. Колись вона почула музику Дворжака* і перейшла з рок-музики на класику. Врешті вона вирішила, що організує в Чехії симфонічний оркестр. До Праги вона приїхала два роки тому зі своїм велетенським контрабасом і дрібним приятелем. Через місяць Мачіко розійшлася з хлопцем і залишилася сама зі своїм контрабасом. Ми познайомилися випадково, коли вона блукала коридорами філософського факультету в пошуках якогось японіста, котрий допомагав би їй із чеською. Так ми відразу й зафрендилися.

— Я напурсала есей на тема: «Що чехи думають про мою країну». Можеш на це пудівитися і виправити помилки? — спитала Мачіко, витягаючи з сумки зошит.

* Антонін Леопольд Дворжак (1841–1904) — один із найвідоміших чеських композиторів епохи романтизму.